

ВІХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 СОТ.

Голова комісії закорд. справ Демоскі влучно сказав, що Ватикан, ніх чого не зробіть у своїй політиці такого, що було би шкідливе для польської держави. Рим дуже далеко заангажувався в польські політиці. У цьому напрямку Ватикан пішов так далеко, що в користь польської державності склав жертву, навіть у релігійних інтересах. Дашірення католицької віри ніж іношійми дуже корисним для Риму.

Red. czas. „Dziło” we Lwowie. Pr. 225/35
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej Sąd
okręgowy karnej, jako Trybunał prasowy we
Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury Pa-
ństwowej, że treść czasopisma „Dziło” Nr. 66
(10.444) z dnia 25. III. 1925 r. w artykułach
pod tytułami: 1) „Polszcza i Niemceczyca”
a) między słowami: „Polszcza... a) dylet...
Polszcza... a) dosi, c) porbowieni... a) Pry-
czynno, d) rozbiznieni... a) Za dyploma-
tuję, e) rozczarowały... a) Osi z [jakoi] tok-
czy zawiera znanionia zbrodni z § 63 a) uk.
ustal dokonany w dniu 24. marca 1924 r.
kondakce za usprawiepliwiona i zara-

dot. znieszenia całego nakładu i wydał w
myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarząd
wydaje się nakaz odpowiedzialnemu re-
daktorowi tego czasopisma, by oświadczył
niniejsze uwiadomił bezpośrednio w najbliższym
numerze i to na pierwszej stronie. Niewyko-
nanie tego nakazu pociąga za sobą następ-
stwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 14
grudnia 1862 Dz. p. Nr. 6. z 1863. t. j.
zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do
400 zł. P. Lwów, dnia 26. marca 1923.
(Lwów)

МІКОЛЯША

ГОРІВКИ і ЛІКЕРИ

TALISMAN
DERBY
CRISTAL

МІКОЛЯША

ГОРІВКИ і ЛІКЕРИ

1696 1-1

було те, щоби існували ліцензії поза межами польської держави, як нпр. Витебська, Могилівська та інші, але що для польської держави було це дуже небажання — Рим відступав.

Конкордат означає обсяг усіх ліцензій у межах польської держави, а тим самим Рим забезпечує польську державу на майбутнє від можливості, щоби чужі держави не вмішувались у внутрішні польські справи, та найважливіше те, що своїм авторитетом немовто санкціонує теперішні кордони польської держави. І то саме у мент, коли справедливість цих кордонів підлягає в сумніві. Мав раніше пан професор і міністр Стан. Грабські, що квапився підписати конкордат і відкладав на пізніше полагодження цієї справи низки інших справ, таких важливих як нпр. справа патронату та майна відобраного від костела владою завоєвуваних держав. Хто зна, чи нині Рим пішов би так легко як кілька тижнів тому на умову такого змісту. Треба признати дилематичну зручність п. Ст. Грабському.

В тикан не лише санкціонує і признає нинішні кордони польської держави, але підтримує і інші імперіалістичні аспірації Польщі, як нпр. у відношенні до Данії. Дивно вражає те, що висувуючи тезу, що межі ліцензій не можуть виходити поза кордони держави, конкордат робить у цій тезі виліт там, де діло йде про користь польської держави. Конкордат, в унісон з польським апетитом на Данію, повірає юрисдикцію над католицькими мешканцями Данії польському архієпископові, а не німецькому — як слід було би передбачати.

Ось як у цій справі глядять Ватикан крізь призму польських замань, отворто засуджуючи себе на неперемінність з боку Німеччини, а ще в більшій мірі — Литви. І ось першим наслідком і відгомном умови конкордату між Польщею і Апостольською столицею був зв'язок між Апостольською столицею на Литві і зв'язання урядом цієї держави переговорів з Римом у справі конкордату.

Та не лише в царині закордонної політики Рим глядять польськими очима. В інших питаннях бачимо той самий близький зв'язок між Апостольською столицею і польською державою. Головною характеристичним є твердження, яке має, як кажуть, висловити св. Отець, що добрий католик буде завжди добрим громадянином. Крім цього Ватикан свідомо обіцяє лояльність підчиненого йому духовенства супроти польської держави і то лояльність не лише пасивну, але й активну. З огляду на тісний зв'язок між польською державою і Апостольською столицею, на випадок непорозуміння між ними, всі спори мають полагоджуватись взаємно, і для того, признається так сказати мирова, посередня інституція, складена з рівної кількості представників, з обох боків. (П. Гломбінські: *До цього кожний є зобов'язаний, не треба нікого посередництва*). Такого принципу взаємного порозуміння в конкордаті не можна би перевести, якби не було тісної єдності між обома сторонами.

Що більше; у царині внутрішньої політики Рим і Ватикан антагонізують себе так далеко, що навіть уповні санкціонували політику правих пар-

Шкільний плебісцит на Волині.

Однозгідне становище „зразкових“ інспекторів.

Польський уряд видав виконавчий розпорядок до шкільного закону для „хресів“, яким зрештою нобіловний шкільний плебісцит батьків дітей в шкільному віці. Розпорядок постановляє між іншим, що про мову навчання в даній школі постановляє куратор на внесення шкільних інспекторів, а саме в той спосіб, що те рішення куратора посилають шкільні інспектори до відомо батьків через повідомлення одного з тих, що внесли декларації з жаданням польської мови навчання і одного з тих, що виставили домагання не-польської мови навчання. Таким чином урядовий і обов'язковий розпорядок офіційно установляє одного мандатаря для всіх декларантів. Ясно, що коли куратор, а радше шкільний інспектор удержує зв'язок з де-

кларантами через одного з них то й декларанти мають не лише право, але й обов'язок тим самим способом підтримувати взаємини з інспектором чи куратором, а в першу чергу можуть спільно подавати всі стверджені урядово декларації на руки інспектора.

Та інспектори всупереч постановам закону і міністерського розпорядку, а під диктатом М. Прушинського поступають наскрізь самовільно. І в Галичині і ще більше на Волині інспектори вимагають, щоби кожний декларант зокрема явився в інспектора зі своєю декларацією. Коли він переборе це труднющі зі ствердженням підпису то його жде ще довга, нерозквітла камілева дорога до міста до інспектора, якого звичайно не застаете. Особливо на Волині, де кож-

тій. Тут починається перемога ідеології. Ст. Грабського, у царині внутрішньої національної політики. Праві партії приважують велику вагу до такої інституції як костел у розумінні державним, і саме праві партії бажать зробити з латинського костела, з його могутньою організацією, знаряддя своєї національної політики, знаряддя польонізації. (Голос п. Михалка: *Православна церква була царським знаряддям*).

І тут знову Ватикан, зважає, пішов на значні жертви зі свого боку. В інтересі Риму лежить поширювання католицької віри серед іншівців. До цього часу місія ширення католицизму на Сході пові-

рювали греко-католицькій церкві. Унія мала бути спершу мостом, по якому православне населення могло би легше перейти до римо-католицького костела. Такою була „державна оація“ унії, але унія не зовсім довела до покладеної мети. Правда, св. Отець признає тепер приблизно 4 мільйони людей, з тих, які не належали би до його пастирського стада, хойби не існувала унія, але унія не зробила зі своїх віруючих латиників і в деякій мірі стала самостійною. А проте це не значить, щоби в наслідок цього перетворення уніатська церква втратила свою месіаністичну силу.

(Довіщення буде.)

М. ВОЗНЯК.

17)

Шевченко й княжна Репніна.

Читаючи свої дивні твори, він робився чаруючим; його музикальний голос переливав у серце слухачів усі глибокі почування, що тоді пахували над ним. Він був наділений більше ніж талантом, йому був даний геній, і його чула й добра душа настроювала його сопілку на високе й святе. Поголоска розносила сумні вістки про його дитинство й молодість, говорили, що він багато страждав, що він купив страшними досвідами право громити сильних... говорили між собою, але ніхто не смів торкнутися його життя в розмовах з ним: його всі любили й усі бажали йому щастя й успіху — багато вдоволялося тим, що висловляли це на словах, інші ж передовсім Віра бажали йому досягти високої діли: — вона пізнала, що він може бути великим і всіма силами душі хотіла, щоб він завжди й в усім був великим. Віра не гарна й не молодда, але на її обличчі відбивається справжня доброта, що деколи пречиняється затишністю висловом погорди, обурення, гніву... Вона почуває вогненно, її очі блищать розумом, одначе по більшій частині висловлюють глибокий сум і як дві ясні зірки на темній горизонті освіжують бліде, зморене обличчя, котре не без принади для тих, хто не ласкається осінніх заверух, кладовищ і кістяків. Віра замучилася життям, вона почула, що чисті й високі радості ще найшвидше голодні відгомони в її серці. Але вона їх придушувала: все таки деколи шоти й засуши, що їх вона наложила на свою душу як ланцюги, які ривалися горячим, нічим нестримним почуванням і ожигали, обмолоджували сумну замертвілу Віру. Покиа Березовського в Лутанові на-

лежала до тих епох її життя, коли вона проти власної волі була відорвана від одноманітного безбарвного життя, щоб знову пуститися на сливе забутім морі вражін, узяв й душевних поривів! Ми описали Березовського як поета, зостається сказати нам кілька слів про нього як людину й ми побоюємося, що закінчення нашої анимики охолотить читачок до героя нашого оповідання. Березовський із, пив, як усі смертні, й хто б увійшов у кімнату, де він находився з іншими молодий людьми, яких на жаль так багато, ніяк не міг би поставити його на вищий ступінь від інших: він міг віддаватися цілими годинами найпустішій, найбуденнійшій розмові й навіть, як здавалося, захоплюватися нею. Він був добрим до слабости й душевно легкодущим до жорстокости, нерішучим і зарозумілим до жорстокости, в своїх ділянках. Його не можна було не любити, для тих, хто шире любив його, він був джерелом клопотів, непереривних переходів від захоплення до обурення, від спочування до остуду!

Віра приважувалася душею до його душі після того, як вислухала його поему, вона полюбила його святим високим почуванням материнської любови, що його зародок усеяла жінока носить у своїйому жовті; але в багатьох воно не находить нагоди розвинути. У Вірі-ж воно запалало з усією силою пристрасті й горіло в самовідреченням, властивим тільки жіночій душі. О як мила Віра Бога, що наділив Генієм її улюбленого поета, щоб він поміг йому досягти високу ціль, призначену для нього; щоб він освіта й промінням слави й промінням щастя земний шлях її улюбленця, а його вона прохала тільки вірити, в її безумовну дружбу. — Березовський давно вже гостював у Радимових і до часу частого появи в їх домі Ольги Петрівни, гарної, пустотливої, холодної й дуже звичайного розуму дівчини він увесь був відда-

ний сім'ї Радимових; деколи задумувався, дивлячися на Софію, шукав завжди нагоди зблизитися з нею й зоря чистого поетичного кохання зайнялася в ній. З Вірою він подружився як із добрим товаришем; він, здавалося, так був певним у непохитності її почування, що з свого боку не докладав жадного старання, щоб їх не стигти й підтримувати, і коли цей спокійний широдушевний настрій давав Вірі хвилини довіри, що їх вона високо цінила, то той настрій на завжди задовольняв її заздрі гарачу вимогаючість, яка не розуміла в почуванні, як би його не називали коханням чи дружбою, цих пароксизмів холодної й відчуження, що їх так часто стрічала в Березовській.

Ми зоставили всіх гостей коло чайного стола: Березовський записався до Ольги, що дуже ласкаво слухала його солодких речей. Софія говорила з Янковим про нові книги й чарувала його розумною, живою й основною розмовою, Віра старалася забавляти дам і встигала вести з ними бесіду, хоча її думки були зарпнені цілком на інший предмет: пустотливість, горючість Березовського засмучували її, вона з нетерпелістю дожидала відвіду всіх гостей, щоб довести до виснаження з ним, та що вона йому скаже, яке вона має право заборонити йому закохуватися в кокетці? Яке? Право широдружби, готової пожертвувати йому багато чим? Але чи зрозуміє він уся силу, всю чистоту її почування? і мимовільний уразливий сумнів став снує серце Віри... Йй не можна було розмовляти про одно й думати про що инше, і на питання, яке поставила їй мати Ольга, вона відповіла так не до речі, що всі зареготали. Янкова заперечив, що не одна Ольга Петрівна задумується сьогодні. й Віра Львівна так само не спок.

(Продовження буде.)

